

Diễn viên Nguyễn Phi Hùng và MC Thúy Diễm trải nghiệm massage bằng cá có vẩy tại bè cá Bàu Bón. Ảnh: Phạm Trung

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN *Du lịch cộng đồng* TẠI THÀNH PHỐ CẦN THƠ

■ Hồng Thủy

Hoa khôi Huỳnh Thúy Vi, người đẹp du lịch TP. Cần Thơ trải nghiệm làm bánh canh. Ảnh: Nhật Khiêm

Cần Thơ được biết đến là “Đô thị miền sông nước”, với vị trí là trung tâm của vùng đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL), có diện tích hơn 1.439 km²; dân số khoảng 1,3 triệu người; với 3 dân tộc chính sinh sống gồm: Kinh, Hoa, Khmer, trong đó, dân tộc Kinh chiếm đa số. Cần Thơ còn được mệnh danh là Tây Đô, từ Cần Thơ di chuyển đến tỉnh, thành phố vùng ĐBSCL rất thuận tiện. Cần Thơ với 36 di tích văn hóa - lịch sử được xếp hạng (có 14 di tích cấp quốc gia), các làng nghề truyền thống, các danh lam thắng cảnh tuyệt đẹp và nhiều vườn trái cây trĩu quả.

Trong những năm qua, Cần Thơ đón hơn 30 quốc gia và vùng lãnh thổ đến với Cần Thơ. Trong đó chủ yếu là khách đến từ thị trường Châu Âu (Pháp, Đức, Anh, Hà Lan...), thị trường Bắc Mỹ (Mỹ, Canada...), Úc, Đông Bắc Á, Đông Nam Á và khách nội địa. Du lịch Cần Thơ đã đạt được nhiều thành tựu to lớn, tăng trưởng du lịch hằng năm trên 10%, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của thành phố.

Du lịch cộng đồng là loại hình du lịch được phát triển trên cơ sở các giá trị văn hóa của cộng đồng, do cộng đồng dân cư quản lý, tổ chức khai thác và hưởng lợi (Khoản 15, Điều 3, Luật Du lịch 2017). Hiện nay, du lịch cộng đồng đang được coi là loại hình du lịch mang lại nhiều lợi ích phát triển kinh tế bền vững

nhất cho cư dân bản địa. Du lịch cộng đồng không chỉ giúp người dân bảo vệ tài nguyên môi trường sinh thái, mà còn là dịp để bảo tồn và phát huy những nét văn hoá độc đáo của địa phương.

Trong những năm gần đây, Cần Thơ đã và đang từng bước xây dựng các mô hình du lịch có trách nhiệm, tạo việc làm và tăng thêm thu nhập cho người nông dân, đồng thời nâng cao vai trò của cộng đồng trong phát triển du lịch bền vững dựa trên các tiềm năng hiện có. Tính đến năm 2020, thành phố Cần Thơ hiện nay có 33 khu, điểm vườn du lịch đang hoạt động tập trung chủ yếu ở các quận Ninh Kiều, Cái Răng, Thốt Nốt, Bình Thủy và nhiều nhất là huyện Phong Điền thu hút đông đảo du khách đến tham quan và thưởng thức từ 500 - 1.000 lượt khách/tuần.

Hiện nay, Cần Thơ có 02 điểm du lịch cộng đồng tại Cồn Sơn (quận Bình Thủy), Cù lao Tân Lộc (quận Thốt Nốt) và các điểm du lịch cộng đồng gắn với du lịch sinh thái tại huyện Phong Điền. Trong đó, mô hình du lịch cộng đồng tại Cồn Sơn (quận Bình Thủy), rộng 67 ha, hoạt động từ năm 2015, mới đầu chỉ có 17 thành viên tham gia, nay tăng lên 50 thành viên, thu hút từ 10.000 lượt khách (2016) và 40.000 lượt khách (2019), doanh thu từ 20 triệu/tháng (2015) tăng lên 250 triệu/tháng (2019). Đây được xem là mô hình du lịch cộng đồng khai thác có hiệu quả và thu hút đông đảo du khách đến tham quan và tìm hiểu với nhiều sản phẩm du lịch độc đáo. Du lịch cộng đồng đã đem

Khách du lịch trải nghiệm tại du lịch cộng đồng. Ảnh: Trung Tín

lại nhiều tác động tích cực đến cộng đồng cư dân làm du lịch trên địa bàn thành phố góp phần tạo thêm việc làm, tạo điều kiện phát triển kinh tế địa phương, đặc biệt, đời sống người dân được cải thiện đáng kể, hình ảnh du lịch thành phố cũng được nâng tầm.

Thành phố Cần Thơ luôn quan tâm vào tạo điều kiện cho các hộ dân làm du lịch như: Ban hành Nghị quyết số 07/2018/NQ-HĐND ngày 07/12/2018 quy định chính sách hỗ trợ đầu tư các dự án ngoài ngân sách nhà nước; chính sách hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; trong đó có hỗ trợ lãi suất đối với các dự án thuộc lĩnh vực Du lịch cộng đồng; triển khai Chương trình cho vay vốn hỗ trợ phát triển du lịch, phối hợp Ngân hàng Chính sách Xã hội thành phố phát hỗ trợ vay vốn cho nông dân làm du lịch vay vốn, với hơn 1.800 dự án, tổng số hơn 100 tỷ đồng; tổ chức 60 lớp tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ về du lịch, với tổng số học viên tham gia là 2.000, trong đó tập huấn cho 467 học viên là hộ dân làm du lịch.

Mặc dù bước đầu đạt được những kết quả khả quan, tuy nhiên việc phát triển du lịch cộng đồng tại thành phố Cần Thơ còn nhiều hạn chế chưa phát triển xứng tầm với tiềm năng du lịch của thành phố:

- Hoạt động du lịch chủ yếu là hộ gia đình nên còn mang tính tự phát, chưa có sự liên kết chặt chẽ hay còn gọi là “mạnh ai nấy làm”, sản phẩm du lịch đơn điệu, chất lượng sản phẩm, dịch vụ, các điểm phục vụ du lịch đôi lúc trùng nhau khiến du khách cảm thấy nhàm chán.

- Nguồn nhân lực phục vụ còn hạn chế, chưa có tay nghề và trình độ chuyên môn, nghiệp vụ chưa cao, hầu hết nhân lực phục vụ tại các điểm du lịch là con cháu trong nhà, theo hình thức “cây nhà lá vườn”. Do đó, chất lượng dịch vụ vì thế chưa cao.

- Nguồn vốn đầu tư còn hạn chế, chủ yếu nguồn vốn cá nhân (hộ gia đình riêng lẻ) nên việc đầu tư về

chất lượng dịch vụ, cơ sở hạ tầng phục vụ khách du lịch còn chưa tốt.

- Môi trường bị ảnh hưởng từ hoạt động du lịch do sinh hoạt chủ yếu là hộ gia đình nên chưa có biện pháp xử lý chất thải cũng như rác thải từ hoạt động du lịch.

- Hoạt động du lịch cộng đồng còn mang tính tự phát nên không được hoạch định có bài bản khiến việc phát triển du lịch cộng đồng xuất hiện nhiều bất cập, an toàn vệ sinh thực phẩm, dịch vụ lưu trú chưa thực sự được chú trọng, công tác quảng bá, tiếp thị sản phẩm cũng còn hạn chế.

- Bản sắc văn hóa của địa phương bị ảnh hưởng do người dân làm du lịch chạy theo xu hướng thương mại hóa, quá coi trọng lợi nhuận trước mắt, làm giảm tính hấp dẫn về văn hóa bản địa của các địa phương.

Trên cơ sở đánh giá về tiềm năng du lịch và thực trạng khai thác du lịch cộng đồng, Cần Thơ cần đề ra một số định hướng và giải pháp nhằm phát triển du lịch cộng đồng như:

- Thực hiện rà soát các quy hoạch về phát triển du lịch tại các địa phương, từ đó xây dựng đề án ở các khu vực đủ điều kiện phát triển du lịch; xây dựng chính sách phù hợp cho hoạt động du lịch cộng đồng; hoàn thiện cơ sở vật chất, cơ sở hạ tầng phục vụ khách du lịch; huy động các nguồn lực cùng tham gia hỗ trợ người dân để hoạt động du lịch thật sự phát huy hiệu quả.

- Xác định chủ thể của hoạt động du lịch cộng đồng chính là người dân địa phương, do đó cần tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng cho bà con về nghiệp vụ du lịch, nhất là các kỹ năng thực hành, thuyết minh, văn hóa, thái độ phục vụ khách du lịch.

- Phối hợp các doanh nghiệp lữ hành nhằm duy trì nguồn khách, doanh thu ổn định; các điểm du lịch không thể tách rời vai trò kết nối của các công ty lữ hành; tạo điều kiện kết nối với các tỉnh, thành phố, nhất là các tỉnh, thành trong khu vực ĐBSCL nhằm liên kết, hỗ trợ, hợp tác trên mọi phương diện để cùng phát triển du lịch tại địa phương; từ đó, góp phần phát triển du lịch bền vững.

- Tăng cường công tác quản lý điểm đến, đặc biệt quan tâm việc giữ gìn giá trị cốt lõi, bản sắc văn hóa truyền thống, môi trường, cảnh quan; đảm bảo hài hòa lợi ích các bên tham gia, trong đó có lợi ích của người dân, đặc biệt những người trực tiếp đóng vai trò quan trọng trong hoạt động du lịch tại nông thôn...